

تأثیر برگ زیتون بر فشار خون سیستولیک جوجه‌های گوشتی در شرایط دمای معمولی و استرس سرمایی

صیفعلی ورمقانی^۱، محمد امیر کریمی ترشیزی^{۲*}، شعبان رحیمی^۳، هوشنگ لطف الهیان^۴، محمد حسن زاده^۵ و هوشنگ جعفری^۶
دانشجوی دکتری تغذیه دام، گروه علوم دامی دانشگاه تربیت مدرس^۷ استادیار و استاد گروه پرورش و تولید طیور، دانشکده
کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس،^۸ استادیار موسسه تحقیقات علوم دامی کشور،^۹ استاد گروه علوم درمانگاهی، دانشکده
دامپزشکی دانشگاه تهران،^{۱۰} عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی ایلام.^{*} نویسنده مسئول

karimitm@modares.ac.ir

چکیده

هدف از اجرای این آزمایش بررسی تأثیر برگ زیتون بر میزان فشار خون در جوجه‌های گوشتی آرین بود. با استفاده از سطوح 0° , $1^{\circ}/5$ درصد برگ زیتون و داروی کاهنده فشار خون (پروپرانولول) بر اساس توصیه‌های جوجه‌گوشتی آرین در سه دوره زمانی آغازین، رشد و پایانی پنج جیره غذایی تهیه شد، بنابر این ۵ تیمار با 4° تکرار و 25° پرنده در هر تکرار در دو شرایط دمای معمولی و استرس سرمایی مورد مطالعه قرار گرفتند. در پایان 42° روزگی فشار خون سیستولیک 8° پرنده از هر تیمار از طریق سرخرگ بالی اندازه‌گیری شد. میزان فشار خون سرخرگی در تیمارهای شاهد، داروی فشار خون، $0/5$, 1° و $1/5$ درصد برگ زیتون در شرایط دمای معمولی و استرس سرمایی به ترتیب $48/75^{\circ}$ میلی‌متر جیوه بود. اختلاف میانگین فشار خون سیستولیک تیمارها در شرایط دمای معمولی معنی‌دار ($p < 0.05$) بود، به طوری که بالاترین و پایین‌ترین مقدار آن به ترتیب مربوط به تیمارهای شاهد و داروی فشار خون بود. در شرایط استرس سرمایی نیز بالاترین میزان فشار خون مربوط به تیمار شاهد بود که بجز تیمار 5° درصد زیتون با سایر تیمارها اختلاف معنی‌داری ($p < 0.05$) داشت. بنابر این استفاده از سطوح 1° درصد برگ زیتون در جیره غذایی جوجه‌های گوشتی به منظور کاهش فشار خون قابل توصیه است.

واژه‌های کلیدی: فشار خون- برگ زیتون- دما- جوجه گوشتی

مقدمه

فشار خون نیرویی است که خون در حال جریان بر دیواره رگ وارد می‌کند و این واژه معمولاً برای فشار خون در سرخرگ‌های گردش عمومی خون به کار برده می‌شود(۴). افزایش فشار خون مخصوصاً در ماکیان با رشد سریع عامل مستعد کننده تعدادی از ناهنجاری‌های وابسته به سیستم قلبی- عروقی و قلبی- ریوی مانند آسیت، سندروم مرگ ناگهانی و پاره‌گی آورت است(۳). بنابر این کاهش میزان فشار خون در جوجه‌های گوشتی در پیشگیری از این ناهنجاریها موثر بوده و برای این منظور گیاهان دارویی